

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

R. P. Cornelii Hazart Societatis Iesv Theologi Discursus Morales In Selectiora Loca Genesis, Exodi, Levitici, Numerorum

Hazart, Cornelius

Antverpiæ, 1688

Discursus XV. Ioseph à Pharaone constituitur Prorex Ægypti.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-52700](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-52700)

non est ad rem, est extra propositum; vel, non est opus, inquit, ut ego hoc primus dicam, dicent alii, quorum magis interest quam mea: Nec res tanti momenti est, si aliquid erroris committatur. Nec raro fit ut alter alteri rem narret magni momenti quæ ad superiores deferenda foret, sed narrator tantum silentium alteri imponit, ut si ista inquit, deferre vis, jurabo, ac negabo hæc à me tibi dicta. Hoc denique similium assentatorum propositum est veritatem opprimere, neminem offendere, omnibus placere ne excidant gratia. Sic liberè peccatur & in aulis, & in familiis, & in aliis communitatibus, dum propter unius alteriusve assentationem, culpa impingitur innocentibus, & optimi patiuntur, pessimi vero ac nullius virtutis homines promoventur. Verum enim vero, sincerè agentibus ac consulentibus numquam deerit Deus: Aut enim, ut sapius contigit, divino suo iudicio permittet ut similes assentatores gratia excidant, aut quos deprimere volebant, emergant, uti *Iosepho* contigisse modo videbimus.

DISCURSUS XV.

Ioseph à Pharaone constituitur Prorex Ægypti.

DEderat consilium *Ioseph Pharaoni: Et placuit*, inquit Scriptura, *Pharaoni consilium & cunctis ministris ejus.*

Hoc rarum quod in tanta multitudine aulicorum, ad honores semper majores aspirantium, invidorum, politicorum, non tantum regi, sed etiam omnibus ejus ministris consilium *Iosephi* placuerit: Verum est enim illud Proverbium: quot capita, tot sententiae. Propterea res admodum rara atque difficilis ut plures simul congregati in sensu conveniant, rariùs, si omnes, nullo excepto, cum enim vix duo reperiantur qui sint ejusdem humoris, & quisque sibi plus sapere videatur quam alius, opus foret ut homines tantum unum caput haberent ut omnes in unam eandemque rem consentirent. Propterea rarissimum est quod omnibus *Pharaonis* principibus placuerit consilium *Ioseph*, tanto magis, quod omnes essent nati *Ægyptii*, & *Ioseph* homo exterus, multi procul dubio seniores, & *Ioseph* non esset nisi juvenis triginta annorum, multi variis magnis muneribus functi, *Ioseph* recenter eductus è carcere,

M 3

multi

multi nobili profapia orti, *Ioseph* mancipium: Nihilominus tamen, placuit ejus consilium omnibus ministris. Hactenus sese conformaverant regi: Sed ubi audiverunt illam dicentem: *Num invenire poterimus talem virum qui spiritu Dei plenus sit*, omnes filucere: Cum enim *Pharaoni* repugnare non auderent, suo silentio satis ostendebant se non libenter visuros ut *Ioseph* ad id officii assumeretur: Verebantur enim regem offendere dissentiendo, nec audebant etiam *Iosephum* tantum interpretem somniorum, & quem Rex dicebat esse spiritu Dei plenum, offendere, non subscribendo ejus dignitati ad quam destinabatur. Sic elingues sunt homines quando agitur de extero promovendo, eloquentes sunt, cum exteri omnes opprimi debent.

Ubique terrarum sedent tales *Aegyptii*, qui externorum dignitati advenferunt, quamvis spiritu Dei sint pleni. At ubi *Pharao* hoc in principibus suis animadvertit, rogavit quidem illos, sed non expectavit sententiam. Nam conversus ad *Ioseph*, ait: *Quia ostendit tibi Deus omnia quae locutus es: Tu eris super domum meam, & ad oris tui imperium cunctus populus obediet, uno tantum regni solio te precedam.*

Ita renunciando praefectum, irritis *Pharao* Satraparum silentium, qui cunctabantur, non ut meliorem pro regem eligerent, sed ut optimum rejicerent, & hoc moliebantur, ut differendo suffragium, regis favor refrigesceret. Quamquam principum malignitas non ita saevit ut omnem modestiam exuat, nam cum illis *Iosephi* consilium placuisset, non vero dignitas illi concessa, sicuti nihil dixerunt in favorem ipsius, sic nihil illi objecere. Non enim dixerunt Regi. Exterum, imperitum, mancipium, reum, alterius religionis hominem, hostem nostrorum Deorum praeficis regno, quod prodat, non ferret? quod opprimat famem, non sublevet?

Da nostra aetate aulam, si possis, in qua promoveatur externus, & vide quae calumniae, quot maledicta in eum conjiciuntur, contra familiam, patrimonium, patriam, nationem, mores; quid non sint jactaturi ut illius famam commaculent? quid non facturi ut ejus conatus impediant? Nec tamen opus est ut eatur ad aulam ut familia possint videri; vix enim officium ullum tam exigui momenti est, quod si alicui conferatur, aliis exclusis competitoribus, statim proclamatur: Adeo pauci sunt inter homines qui ferant fortunam alterius.

Sed

Sed videamus porro quid *Pharaonem* moverit ut ad tantam dignitatem *Iosephum* eveheret. Primum erat, quod videret illum spiritu Dei plenum: vix possum me hic continere quin exclamem: Fui- mus hætenus in *Aegypto*, ubi modo gentium sumus? audio enim *pharaonem* dicentem: Num invenire poterimus talem virum qui spiritus dei plenus sit? Lingua ista non *Aegypcia* est, sed Christiana; non enim mihi videtur *Pharao* in aula declarare præfectum annonæ, sed *Christus* in monte statuere duodecim viros quos vocabat Apostolos. Non inquit *Pharao* in genus *Iosephi*, non opes indagat, non versutiam observat, non postulat munera, sed hoc illi sufficit ut statuatur *Iosephum* proregem *Aegypti*, quod sit spiritu Dei plenus: Deinde quod Deus illi omnia ostenderit quæ locutus erat, denique quod nullus illo sapientior esset: Nihil hic datum gratiæ, nec favori, nec benevolentia, sed sola merita coronantur. Merito hic exclamat scriptor quidam nostri sæculi maximæ dignitatis, ac celeberrimus: Ergone, inquit, domus Dei cedit domui *Pharaonis*? hic non statuebatur œconomus nisi prius ipsius virtute ac sapientiâ probata ad lydium lapidem; & familiis Sanctorum imponerentur ii, quos favor nobilitatis, non iurium æquitas commendavit? qui non solum non spiritu Dei pleni sunt, sed interdum nesciunt an sit spiritus Dei? illine leges dabunt omnibus, qui nullas leges servant? illi primi erunt in imperio, qui ambitioni, aliisque vitiis servierunt diu, & adhuc serviant? Ergone in domo *Pharaonis* sola spectantur merita, & in domo Dei non spectabuntur? ibine optimus cæteris antefertur, & hic, qui plenus defectibus est, antefertur optimis? Sic ille: Tum & demum addit: merito exandescerem, si hæc fierent.

Tunc plenam *Iosepho* collaturus *Pharao* potestatem, dixit rursus ad eum, inquit Scriptura, *Ecce constitui te super universam terram Aegypti: Absque tuo imperio non movebit quisquam manum in omni terra Aegypti.*

Hoc dicto, annulum detraxit è digito suo, inseruitque digito, *Ioseph*, præsertim ad signanda decreta, ut quæcumque à *Iosepho* essent signata, ab omnibus reciperentur ut mandata regis.

Deinde vestivit eum veste byssina: Hæc vestis candida erat, usque ad talos demissa, & ita corpori astricta, ut nulla in ea ruga aut plica apparet. Circumpositusque est ad collum ejus torques aureus. Insuper *Pharao* eam conscendere in currum suum secundum, clam ante præcone ut omnes coram eo genu flecterent, & propositum esse scirent universa terra *Aegypti*.

gypti. Vocavitque illum lingua *Aegyptiaca* Salvatorem mundi, & dedit illi uxorem *Aseneth* filiam *Putipharis* Sacerdotis *Heliopoleos*, quae postea illi peperit duos filios, primum vocavit *Manassen*, quod *Hebraicè* significat *oblivionem*, quia Deus illum oblivisci fecerat omnium miseriarum quas passus fuerat: Alterum appellavit *Ephraim*, quod *Hebraicè* significat *crescere*, quia Deus fecerat illum crescere in prosperitate, honoribus, atque divitiis.

Provi-
dentia
Dei.

O admirandam divinæ providentiæ seriem: optimè dicit *Sapiens* cap. 8. *Attingit à fine usque ad finem fortiter, & disponit omnia suaviter*. Ab omni æternitate decreverat Deus *Iosephum* famulum sibi fidissimum constituere proregem *Aegypti*; cum autem omnia disponat suaviter, noluit illum statim ad tantam dignitatem evehere, sed qui ab æterno simul omnes hominum cogitationes futuras & actiones prævidit, una etiam occasionem, & viam ad summam auctoritatem paulatim *Iosepho* aperuit. Occasio & via prima fuit, fratrum invidia, non poterant illi fratrem suum in suo contubernio tolerare, hinc illius eadem meditati, vendiderunt in *Aegyptum*. Hoc facere Deus illis non imperaverat, sed voluntate illorum pessima usus est pro causa, à qua boni aliquid erat expressurus: E malo enim quod permittit, bonum elicit quod vult & desiderat.

Altera causa. Transibant mercatores *Ismaelite*, ubi oves pascebant fratres, quibus *Iosephum* vendiderunt, non hoc casu factum est, sed Deo ita disponente. Sicut quod in *Aegypto* venditus fuerit in mancipium, quod falso à Domina fuerit accusatus, quod detrusus in carcerem, quod duo Principes regis in eundem carcerem conijcerentur, quod illorum somnia interpretaretur, quod unus ex illis eum regi commendaret, & tandem *Ioseph* carcere liberatus vocaretur ad aulam, ut etiam somnia *Pharaonis* explicaret. Videte per quot ambages, quot aditus, deductus fuerat *Ioseph*, dum in triumphalem currum evectus est.

Nos interea multa quæ nobis eveniunt, putamus fieri casu, erramus: *Nihil*, inquit *Iob*, *in terra fit sine causa*, omnia disponit Deus sive prospera sint, sive adversa ut tandem pertingat ad finem, & per adversa perducatur ad prospera.

Videte nunc aliam mirabilem Dei dispositionem, quomodo scilicet omnia vertat in plane contraria prioribus. Hæc, inquit *Rupertus*, mutatio dexteræ excelsi: Pro compedibus enim, in quibus humiliaverant pedes *Iosephi*, torquem aureum suscepit. Pro pallio quo

quo in manu adulteræ relicto, nudus effugerat, stola byssina induitur: Pro fervili nomine regium gestat annulum, pro carcere, & fo-vea in qua captivus fuerat, ascendit imperii currum. Et erit adhuc aliquis qui conqueratur se derelictum à Deo, aut putet Deum illius oblivisci quando tribulationes immittit, cum Deus tunc maximè nos respiciat, & quando minime putamus, omnia in contraria vertat?

Amplius dico. Quis non horreat quando audit virtutem & innocentiam majoris pretii esse in *Aegypto* apud maximè improbos? *Ioseph* à Patriarchis fratribus suis in cisternam projicitur, à *Pharaone* Rege ethnico elevatur in thronum: Illi vincunt innocentem, hic solvit poene jam damnatum ad mortem. In *Aegypto* inter idololatras meruit coronas, & aureos torques, in *palestina* patria sua, inter concives suos, mille calumnias subiit: Apud barbaros induitur byssina veste, apud *Israelitas* exiit vestibus: Apud improbos adoratur, apud veros Dei cultores vilipenditur, & ejicitur in exilium.

Sic etiam *Magdalena* cum ad *Christi* pedes jaceret poenitens, opprimitur etiam ab Apostolis, qui omnes alios ad se accurrentes consolabantur: Apostoli energumenis aderant ut eos eximerent servitute diaboli, *Magdalenam* vero *Christo* famulantem etiam probi convivæ improbant, adeo ut in isto convivio juxta judicium obmurmurantium præstaret inebriari, quam fundere lacrymas pro peccatis. Nam innocens habebis, si exhauseris calicem, si vero ex amore balsamo caput *Christi* unxeris, clamabunt melius datum illud balsamum fuisset egenis: Adeo mundus virtutem contemnit ut peccatrix Apostolis sit exosa, non cum peccat, sed cum peccata deplorat. Et miramur passim à mundo irrideri virtutem, eosque carpi qui illam profitentur? imo sæpe à parentibus pluri fieri filios qui vel generosè se gerunt in bello, vel astuti ac industrii sunt in mercatura, quam filias quæ se Deo dicarunt?

DISCURSUS XVI.

Applicat se Ioseph ad exequendum munus suum.

Audivimus modo *Iosephum* à *Pharaone* constitutum proregem *Aegypti*: Nec mora: Egreditur, inquit Scriptura, *Ioseph* ad terram *Aegypti*, & circumvit omnes regiones *Aegypti*, venit fertilitas septem annorum,